

Op exenjacht

en zeven andere verhalen

Op exenjacht

en zeven andere verhalen

Mirjam Windrich

Schrijver: Mirjam Windrich

Coverontwerp: Mirjam Windrich / Marieke Hoogwout

ISBN: 9789464053036

Dit boek is eerder verschenen als e-book bij Uitgeverij Réunion

© Mirjam Windrich

Inhoud

De Bakker	7
De Walrus	23
Kunst & Leven	41
Op exenjacht	55
Opening	73
Tellen	87
Variant	95
Word of Excel	109

De bakker

Iets metaligs knapte onder haar voetzool toen ze op de stoel ging staan om het bovenraampje open te duwen. Het schoot weg om verderop tegen het behang aan te tikken en op de grond te vallen. Ze tilde haar knie op, maar onder slechts een been begon de stoel te wankelen en ze stapte er vanaf. Dan bleef dat raam daarboven maar dicht.

In het donker tastte ze met haar vingertoppen de fluwelen zitting af om te kunnen traceren wat er nog over was. Licht had ze daar niet bij nodig en hij, hij in het bed, leek niets in de gaten te hebben van de ramp die zich hier voltrok. Want zonder bril zag ze niets en ze moest nog naar huis fietsen. In het holst van de nacht.

Voordat ze in bad waren gegaan had ze haar bril op de zitting gelegd. De man had haar geprezen vanwege de goede keus en verder ging toch alles af en uit. Een bedje voor het nieuwe, dure montuur, dacht ze nog.

De glazen, niet van glas maar van kunststof, waren eruit gesprongen en lagen broederlijk, ongeschonden naast elkaar. Daarachter het gehavende hoornachtige juweel waarvan een poot ergens op de juten vloerbedekking moest liggen.

‘Scheelt er iets?’ vroeg hij met zijn zware stem, als was hij een negentiende-eeuwse dokter. Zelfs als hij geen kleren aanhad, zag ze hem nog zo figureren voor zo’n ets of potloodtekening van een leesgezelschap van mannen in rok en met hoeden op. Maar hij was gewoon een bakker in de eenentwintigste eeuw, dat wil zeggen, president directeur van een landelijk keten van croissantenrollers. En daar ging het haar ook helemaal niet om.

‘Ik ben op mijn bril gaan staan,’ zei ze terwijl ze het licht aanknipte.

Verstoord hief hij zijn gefronste hoofd iets uit de kussens op.

‘Hoe laat is het?’ vroeg hij.

‘Half drie en ik moet nog naar huis,’ zei ze. Daar lag het pootje, de aanhechting ietwat gehavend; ze moest ermee naar de opticiën morgen en vroeg zich af waar ze haar oude bril eigenlijk had gelaten. Onder in die lade die speciaal bestemd was voor dingen, gebruiksvoorwerpen, uit het verleden. Een soort spulletjesgraf waaruit je niets meer mocht pakken omdat hun tijd voorbij was.

‘Tja,’ zei hij, ‘Afspraak is afspraak,’ en hij schurkte zijn brede lichaam op het zachte onderlaken.

‘Ja,’ zei ze. De afspraak was dat ze nooit bij elkaar bleven slapen. Die was door hem gemaakt, meteen de eerste keer. Erna, uiteraard. Om een uur of drie, vier ‘s nachts had hij zich in haar badkamer hermetisch gereinigd en zich in het donker aangekleed. Dat ging hem gemakkelijk af aangezien hij zijn onderbroek, sokken, overhemd en broek had opgevouwen en op een stapeltje in het schijnsel van de maan op de drempel van de slaapkamer had gelegd.

Als een kleine jongen kon hij nergens slapen anders dan in zijn eigen bed. Ook al was dat nu een geleend en hevig krakend exemplaar van een vriend wiens vrouw hij vond stinken. Hij wilde slapen, nu, hun feestje zat er weer op.

Ze bukte voorover en raapte het pootje op. Hij kijkt nu recht mijn achterste in, dacht ze, ik steek het naar hem uit. Het had haar tong moeten zijn. Ja, ze zou haar tong naar hem moeten uitsteken. Naar dat hoofd dat zich dagelijks vol overgave stortte op de vuilnisbelt aan dossiers over de wijze waarop zijn ex hem al zijn geld afhandig wilde maken en de pogingen van zijn advocaten om dat te voorkomen.

Een zielige man, deze hardwerkende, puur Hollandse ondernemerszoon.

Waar ging het haar dan wel om? Eerst om haar ondergoed uit het bed te graaien. Er was niets grappigs aan toen ze haar arm onder het dekbed stak, wat rondwoelde op zoek naar een slip en daarbij zijn voet raakte. Toch grinnikte hij. Wat kon hem het ook schelen, ze was zo weg. Ze kon het snel, dat wist hij intussen. Hij kon gewoon tevreden en leeggespoten op zijn oude dag, in zijn eigen bed in slaap vallen.

Maar ze ging niet fietsen. Dat werd haar dood. Zelfs met bril zag ze vaak de bochten niet, een scheef geparkeerde auto net te laat, en fietsers niet op tijd aankomen. Nu, zonder bril, zouden alle lijnen vervagen, vormen in elkaar overlopen en dieptes verdwijnen. Een gehandicapte in de nacht. Ze stelde voor een taxi te bellen. Nee, weet je wat, ik doe het zelf wel. ‘Blijf maar liggen, ik red me wel.’

Een drupje zaad daalde haar broekspijp in terwijl ze buiten op de taxi wachtte. Het geld ervoor had ze van hem geleend en zijn hulpeloze blik kreeg ze erbij want tijdbesteding met haar had toch niets met geld te maken? Na de belofte het snel terug te betalen en een vriendschappelijk kusje was ze de trap afgedaald. De lucht van kattenpis maakte haar voor de rest van de nacht definitief emotieloos en ze koesterde alleen nog het brillenleed in haar jaszak als was het een klein ziek hamstertje.

‘Ik ben op mijn bril gaan staan,’ vertelde ze de taxichauffeur toen ze eenmaal naast hem zat, veilig op weg naar huis. Morgen moest ze niet alleen naar de opticien: de fiets stond ook nog bij de bakker voor de deur. Zou ze dan nog even aanbellen? Geen denken aan. Daar moesten zeker drie weken tussen zitten.

‘Dat is niet zo mooi,’ zei de taxichauffeur, ‘U had hem dus niet op?’

‘Nee,’ zei ze, ‘Ik had hem op de stoel gelegd.’

Tussen de pennenbakjes, haarspelden en veel te grote oorbellen uit haar horecajaren lag als een logge relikwie de rode hoes met de oude bril erin. Opmerkelijk hoe snel je ogen wennen aan een toevoeging in sterkte, bedacht ze zich terwijl ze met haar ogen knipperde en de bril nog wat steviger op haar neus duwde. Ja, daar was haar bureau, en daar de ets van haar grootvader erboven. Ze klikte op haar muis en het computerscherm lichtte op. Een serie ongelezen mails liet ze voor wat zij waren.

Alleen het bericht van de Stichting Jongeren opende ze en ja, ze had erop kunnen wachten. Haar dertienjarige pupil Hoessein was dan toch in aanraking met de politie gekomen. Ze had nog zo gehoopt dat hij die dans zou ontspringen een voorbeeldige toekomst tegemoet zou gaan, maar hoe bedenk je het ook. De jongen was gepakt omdat hij veel te jong en zonder helm op een opgevoerde scooter had rondgereden. Of ze de volgende morgen naar zijn huis kon komen, zijn moeder was ten einde raad. Collega Loes had al een afspraak gemaakt.

‘Ik meld me om elf uur bij zijn moeder. Groet Françoise,’ schreef ze en ze verzond het bericht. Nachtelijk mailverkeer was tussen hen niet ongewoon want Loes woonde ook alleen.

Ik meld me. Dat zei de bakker ook altijd als het weer tijd was voor dat feestje met altijd het vaste program van drinken, eten en een nummertje. Het leek bijna een logische redenering. De laatste tijd was het meer de vraag of ze het geheel onderging of het vanzelf dood liet bloeden, dan of ze een van de drie nog met volle overgave deed. Want zo was het zeker ten dele geweest, overgave gold vooral dat nummertje, dat zoals ieder nummertje een belofte in zich

draagt. Van een volgend nummertje, van hechting, van regelmaat, van liefde wellicht. In die eerste maanden zag ze dat vooral, toen zij nog dacht dat hij de scheiding kon beschouwen als het ongeluk dat een mens kan overkomen, dat de tijd hem dat zou leren en dat troost van een vreemdelinge wonderen kan doen. Vooral als die vreemdelinge zijn komst zag als een begin, en zij alle andere liefdesachtige relaties met mannen in haar leven in de categorie ‘geëindigd’ had gemanouvreerd.

Ook na drie keer was het in Bos en Lommer nog zoeken naar de juiste straat. De oude bril maakte het noodzakelijk om naar ieder straatnaambordje toe te fietsen - voor zover het er nog hing. Wel herkende ze direct Hoesseins tienjarige broertje en hun driejarige zusje die tegen de ingang van het flatgebouw aanleunden.

Uygar zwaaide uitbundig. Terwijl ze haar fiets met haar kettingslot aan de lantaarnpaal vastketende, riep hij: ‘Je komt toch woensdag!’ Het was maandag.

Ze kwam naderbij en de met een soort slijm besmeurde deur ging loom en krakend zachtjes heen en weer onder het lichaamsgewicht van de kinderen. Het zusje leunde nu helemaal tegen haar grote broer aan, die met zijn hand aan de deurknop gewillig meezwiepte. Het rook er naar vuilnis. ‘Hoessein is niet thuis,’ Zei Uygar en fronst zijn roetzwarte wenkbrauwen.

‘Dat weet ik,’ zei Françoise, ‘Maar ik kom even kijken hoe het met je moeder gaat.’

Uygars gezicht klaarde op.

Door een zee van reclamefolders en krantjes, en struikelend over een verloren schoen in de hal, ging ze achter de kinderen aan. Ze bestegen de grijsgrauwe trap met de leuning zo beschadigd dat je moest uitkijken dat je je

handen er niet aan openhaalde. Dat moet wat zijn voor dat hele leger hulpverleners dat hier dag in dag uit de trappen op- en weer af gaat, dacht Françoise. Iedere dag weer een inval, die zij nu ook pleegde, want zo was het. Wie dacht ook zij wel niet dat zij was? Zendelinge? Mobiele eenheid? Brandweer?

Net als al die andere hardwerkende stadsbewoners die zich met buitenlandse gezinnen bemoeiden kwam zij in de huizen, rook zij de geuren, zag zij de kinderkamers, badkamers, keukens en woonkamers van mensen die benoemd zijn tot hulpbehoevenden. Er was een dossier, een lijst, een indeling in ernst en complicatie. En als de politie eenmaal een mapje had aangemaakt, dan was niet het cirkeltje rond, maar dan kwam er weer een nieuwe hulpverleningsinstantie langs.

Bij Hoessein en zijn familie was Françoise niet de enige: naast de gezinsvoogd was er ook nog een maatschappelijk werker en verder wemelde het in de stad van rondstruinende hulpverleners die oproepbaar bij gezinnen als deze de deur plat liepen. Françoise was na haar eerste bezoek aan Layla, de moeder, een procedure gestart om het gezin met rust te laten. De procedure om haar, Françoise, zo snel mogelijk te ontslaan, ging die inhalen, wist ze sinds vrijdag. En nu had de politie alles definitief verpest. Mensen leven geen levens, zij doorlopen procedures.

Layla wacht het bezoek met een missie immer in haar lange witte gewaad op, de benen opgekruld op de smetteloze bank die bij iedere meubelhal voor een spotprijs te krijgen was. Haar muiltjes voor haar op de grond, de gouden draden glinsterend onder de neonbuis. Haar huis rook altijd naar zeep, de kinderschoentjes stonden buiten op een rij en de prullen in haar vensterbank straalden als nieuw.

Ze sprak geen Nederlands en Françoise sprak geen Turks, toch hadden zij al menig goed gesprek gevoerd onder de bezielende leiding van Uygur, die beide talen vloeiend sprak. Hij nam zijn taak serieus en met engelachtige kalmte, starend in de ruimte vanonder zijn kaarsrechte gitzwarte wenkbrauwen, concentreerde hij zich op de talen en hoe hij de harten van de twee grote vrouwen met elkaar kon laten praten. Het lukte wonderwel. Ze spraken over taalcurssusn, over school, over Layla's man die na zijn laatste baan naar het koffiehuis leek te zijn verkast, en natuurlijk over Hoessein.

Hij deed niet wat er van hem werd gevraagd, hij liep almaar weg, had veel te oude vrienden en ging steeds minder naar school. Françoise sprak met hem, wandelde met hem en kon het niet laten om ook eens in een winkelcentrum cadeaus voor hem te kopen en naar McDonalds te gaan. Daar vertelde hij, beide lichtbruine jongenshanden keurig om een grote cola geslagen, over zijn vrienden die hem op de scooter lieten rijden. En dat zij bang voor hem waren.

‘Maar je bent toch veel jonger en kleiner dan zij?’ had Françoise gevraagd.

‘Ik kan ze aan. Allemaal,’ had hij gezegd en nam een grote geruisloze slok met zijn rietje.

Layla in haar bank had gehuild en daarna haar gezicht hardhandig gepoetst. Rode vlekken zaten op haar wangen en voorhoofd en de mooie strakke lijnen die zij anders rond haar ogen had, waren vervaagd. Toen Françoise en zij elkaar de hand hadden geschud, maakte Layla met haar duimen en wijsvingers een uilenkopje van haar gezicht.

‘Nieuw briel?’ vroeg ze. Uygur lachte en het zusje ook.

Telefonerend met Loes fietste ze Bos en Lommer uit. De oplossing lag toch in het plan van Layla om Hoessein naar